

Dočkají se Jihočeši lůžkového hospice v krajském městě?

Jihočeským krajem právě hýbe petice českobudějovického Červeného kříže za vybudování lůžkového hospice v Českých Budějovicích, sloužícímu potřebám všech obyvatel Jihočeského kraje.

Je skvělé, že se úspěšně rozvíjí v kraji síť domácích hospiců. Je však nutné ke stávajícímu dobře fungujícímu, leč pro většinu Jihočechů nedostupnému lůžkovému hospici v Prachaticích zřídit ještě lůžkový hospic v Českých Budějovicích. Pro toto rozhodnutí je právě teď nejvyšší čas - s ohledem nejen na potřeby občanů Jihočeského kraje, ale i na nynější příznivou okolnost: možnost získat od státu, a to bezúplatně, vhodný pozemek, na který je už zpracována i projektová dokumentace.

Podobně jako v okolních vyspělých evropských zemích se i u nás rozvíjí pomoc nevléčitelně nemocným a jejich rodinám pro chvíle, kdy jejich životní cesta dochází ke konci. Aby to byla cesta co nejlépe zvládnutelná pro umírajícího i jeho blízké, důstojná a na medicínské, sociální i lidské úrovni hodná 21. století, usilují **hospicová zařízení**.

V našem kraji již úspěšně působí a další se rozvíjejí (např. v Táboře, Písku, Třeboni, Č. Budějovicích) **domácí (mobilní) hospice**, které pomáhají zvládnout tuto nelehkou situaci přímo v domácnostech nemocných - odborníci na paliativní léčbu tedy navštěvují pacienty v jejich domovech.

I když si pomoci domácích hospiců velice vážíme, tato forma péče rozhodně nemůže zcela nahradit péči lůžkovou. Tuto formu pomoci totiž **mohou využít jen pacienti, jimž jejich rodiny mohou zajistit 24 hodinovou péči někoho blízkého** – což je také základní podmínkou pro přijetí pacienta do péče domácího hospice.

V situacích, kdy se rodina z jakéhokoliv důvodu o svého nemocného takto postarat nemůže (a takových rodin je naprostá většina), je zapotřebí mít k dispozici pomoc **hospice lůžkového**, kde

je terminálně nemocný pacient hospitalizován a kde se mu dostává velice kvalitní péče paliativním týmem lékařů, zdravotních sester, ošetřovatelů, psychologů, sociálních pracovníků a, v případě pacientova přání také duchovního či pastoračních asistentek.

Péči však nepotřebují jen umírající pacienti – neméně důležitá je péče o jejich blízké, kteří touto situací samozřejmě také velmi trpí. Proto jsou v každém lůžkovém hospici připravena lůžka i pro ně, aby mohli podle svých potřeb a možností se svým umírajícím blízkým strávit poslední dny a chvíle jeho života. Je to úžasná možnost pro ty, kteří se nemohou o svého umírajícího z různých důvodů nepřetržitě starat doma, ale zároveň s ním chtějí být.

Tuto službu na vysoké úrovni sice zajišťuje Hospic sv. Jana N. Neumanna v Prachaticích, ten však disponuje pro celý kraj pouze 30 lůžky (a to včetně 11 lůžek sociálních – odlehčovacích), navíc v místě pro většinu občanů k denním návštěvám svého umírajícího prakticky nedostupném. Podívejme se rozlohu Jihočeského kraje (10 057km²) a na polohu města Prachatic, které leží až na samém konci kraje a také na rychle rostoucí počet obyvatel Jihočeského kraje, tedy i rostoucí počet pacientů, indikovaných pro hospicovou péči.

V praxi jsou pro mnoho lidí cesty do Prachatic bohužel opravdu nereálné, ať si to myslíme nebo ne. A nemáme teď samozřejmě na mysli zdaleka jen obyvatele krajského města, ale možná ještě víc ty, kteří bydlí úplně v jiných částech Jihočeského kraje, odkud je cesta do Prachatic ještě složitější. Toto šumavské město je navíc pro rodiny z regionu pochopitelně mnohem hůře dopravně dostupné než krajské město. Samozřejmě, že není možné mít hospic v každém větším městě, ale tím spíš bychom měli přemýšlet, jak to udělat, aby byl co nejpřístupnější co nejvíce lidem.

Vybudování lůžkového hospice v Českých Budějovicích nahrává i to, že v českobudějovické krajské nemocnici pracuje velmi dobře odborně i přístrojově) vybavené krajské onkologické centrum pro pacienty s nadějí na vyléčení, nově vzniknul v Českých Budějovicích domácí hospic pro nevléčitelně nemocné - jen tolik potřebný hospic lůžkový zde chybí. Navíc, Teologická fakulta Jihočeské univerzity nyní dostala **akreditaci pro výuku předmětu Hospicová péče**, jehož absolventi by měli možnost tuto odbornost uplatnit právě v lůžkovém hospici v Českých Budějovicích. **V projektové dokumentaci hospice je také již počítáno s možností klinického pracoviště pro Jihočeskou univerzitu, například pro**

studenty zdravotně-sociální fakulty, teologické fakulty a také pro studenty střední zdravotnické školy, která také v Českých Budějovicích sídlí.

Od počátku jsou snahy o zřízení hospice pro nevléčitelně nemocné pacienty spojené s **českobudějovickým oblastním spolkem Českého červeného kříže (ČČK)**. Pro vybudování lůžkového hospice je již vypracován projekt a v Českých Budějovicích je vybrán i pozemek, kde by stavba mohla stát. A právě na získání tohoto pozemku od státu nyní závisí to, zda v krajském městě lůžkový hospic, sloužící všem obyvatelům Jihočeského kraje, bude či nebude. „Další postup ve věci teď záleží na posouzení veřejného zájmu,“ uvedl za Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) tiskový mluvčí Radek Ležatka. Už řadu let Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) počítá s tím, že by na pozemcích nedaleko sídliště Vltava českobudějovický hospic mohl vzniknout. Podle Radka Ležatky, tiskového mluvčího ÚZSVM, jedná úřad dlouhodobě s Českým červeným křížem, neboť ctí případný zájem jihočeské veřejnosti. Proto před nedávnem **vznikla z iniciativy českobudějovického Červeného kříže oficiální petice**, pomocí které bychom měli státu doložit patřičný zájem veřejnosti, aby mohl být pozemek pro vybudování hospice českobudějovickému Červenému kříži převeden. **Petici do této chvíle podepsaly již tisíce obyvatel celého Jihočeského kraje**, což by ani politici rozhodně neměli přehlížet.

Ačkoliv by se zdálo, že proti vybudování takového zařízení, které by takto sloužilo všem Jihočechům nemůže nikdo být, najdou se bohužel i lidé, kteří nám v našem úsilí házejí klacky pod nohy. Přesvědčují veřejnost zcela nerelevantními argumenty, proč budějovický hospic nestavět. Je smutné, že když už máme možnost tolika lidem v jejich posledních chvílích pomoci, musíme za to bojovat mj. i s těmi, kterým jde nejspíš o něco úplně jiného než o to, pomáhat druhým.

Zásadním odpůrcem budějovického lůžkového hospice je ředitel zatím jediného jihočeského lůžkového hospice v Prachaticích, PhDr. Robert Huneš, hájící vcelku pochopitelně zájem "svého" hospice na jisté monopolní postavení. Ve skutečnosti je zájem občanů kraje však jiný: mít lůžkový hospic také v krajském městě! Ředitel Huneš popisuje argumenty proti budějovickému hospici takto:

Světová zdravotnická organizace doporučuje 5 hospicových lůžek na sto tisíc obyvatel. Tuto potřebnou kapacitu v kraji plně saturuje prachatický hospic. Proto zdravotní pojišťovny smlouvu s potenciálním lůžkovým hospicem v ČB neuzavrou, jelikož mají péči o své pojištěnce

v kraji zajištěnu. Argument toho, že pro obyvatele Č. Budějovic je to do Prachatic daleko, a proto by měl být hospic i zde, nelze považovat za poctivý. Nadto obyvatelé Č. Budějovic běžně a bez potíží služeb prachatického hospice využívají...“

Zdroj: http://hunes.blog.idnes.cz/blog/blog.aspx?c=523946&x=socialky_facebook_c

Naše stanovisko:

Výše uvedené doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) ohledně počtu lůžek pochází z roku 2008, tedy téměř před deseti lety a navíc se týká i rozvojových zemí, kde s běžnou zdravotní péčí teprve začínají. Ale my přece žijeme ve vyspělé zemi, která si klade za cíl poskytovat svým občanům sociální a zdravotní služby již na patřičné úrovni, což je i součástí volebního programu většiny politických stran. Ve výše zmíněné argumentaci ohledně doporučení Světové zdravotnické organizace se také nějak „vytratilo“ slůvko „alespoň“ (WHO ve skutečnosti doporučuje alespoň 5 lůžek na 100.000 obyvatel). A třeba to, že dle statistik počet obyvatel Jihočeského kraje rapidně roste (637.834 obyvatel k 1.1.2016), takže Jihočeský kraj už teď ani těch minimálních 5 lůžek na sto tisíc obyvatel nespĺňuje, není v argumentech pana ředitele zmíněno vůbec. Ročně v Jihočeském kraji zemře cca 6.500 lidí, z nichž velká většina je indikovaná pro hospicovou péči (onkologické onemocnění apod.). A pro tolik obyvatel máme k dispozici jen jeden jediný hospic na samém konci kraje! Doporučení WHO asi nemůžeme brát až tak příliš v potaz ani vzhledem k velmi rozdílné rozloze jednotlivých krajů v České republice. Nyní se chystá, což je jistě dobře, vybudování lůžkového hospice např. v Karlovarském kraji. Při srovnání rozlohy obou krajů – Jihočeského (10.057 km²) a Karlovarského (3.314 km²) je na první pohled patrné, že dojezdová vzdálenost do lůžkového hospice ze všech částí kraje je naprosto rozdílná (lidé z celých jižních Čech musejí dojíždět přes celý tak rozlehlý kraj až do Prachatic. Takže prožívat poslední dny a chvíle života se svými nejbližšími v tak úžasném zařízení jakým hospic je, je ve skutečnosti pro většinu rodin umírajících pacientů naprosto nespĺnitelné přání.

Z výše uvedených důvodů mnoho rodin, ani při nejlepší vůli, využít hospice v Prachaticích prostě nemůže. Jsou v i tak těžké a bolestné situaci postaveni před velké dilema - mají na čas opustit děti doma, riskovat, že přijdou o práci, aby mohli být poslední společné dny se svou umírající maminkou, babičkou, dědečkem...? Či jak se potom dostanou narychlo až na Šumavu do Prachatic?

Ano, prachatického hospice běžně a bez potíží opravdu využívají i obyvatelé Budějovic, **ale jen ti, kteří si to mohou dovolit** (anebo nepovažují za potřebné se svým umírajícím být). A

navíc, **nejde přece zdaleka jen o obyvatele Budějovic** - co ti, kteří to mají do Prachatic ještě dál? A lidé z venkova? Zkusme si z jakékoliv vzdálenější obce do Prachatic dojet – navíc hromadnou dopravou, když nemáte možnost jezdit autem, notabene třeba v zimě?

Je pravda, že ne vždy je prachatický hospic zcela zaplněn, ale je tomu tak právě proto, že ne každý tam může denně jezdit ... Neustále se na naše [Jihočeské centrum pomoci Modrá pomněnka](#) obracejí nešťastní lidé, kteří jen kvůli tomu, že jsou pro ně Prachatice fakticky opravdu nedostupné, hospic pro své blízké prostě využít nemohou. **A když se svým blízkým chtějí v jeho posledních dnech být co nejvíce (což je přece také součástí paliativní péče!), musejí ho nechat umírat v nemocnicích či na odděleních LDN.** Tato zařízení však pochopitelně nejsou z řady zdravotnických, odborných, ale především humánních a etických i ekonomických důvodů řešením optimálním a důstojným, neboť jsou pochopitelně primárně určeny pro jinou skupinu nemocných.

A nám jde přece o to pomoci i těmto mnoha rodinám, ne jenom těm, které si to mohou dovlít. Zvláště když právě teď takovou možnost máme. Je to, jak pevně věřím, prostě naše povinnost. Povinnost nás všech. Je to nepoctivý argument?

Co se týká uzavření smluv **zdravotních pojišťoven** s budějovickým hospicem – nevím, na základě jakých informací PhDr. Huneš mluví za zdravotní pojišťovny a podsouvá nám jejich neochotu spolupráce s budoucím hospicem v Budějovicích. Po dotazu na největší zdravotní pojišťovně (VZP) jsme obdrželi informaci, že VZP nevidí důvod, pro který by neměla smluvní vztah s tímto zařízením uzavřít. A navíc není důvod se domnívat, že pokud je financován hospic v Prachaticích i na dalších místech v republice, jihočeské krajské město by mělo být výjimkou. A i kdyby, myslím, že je právo zdravotních pojišťoven, aby se samy rozhodly, s kým do smluvního vztahu vstoupí nebo ne.

